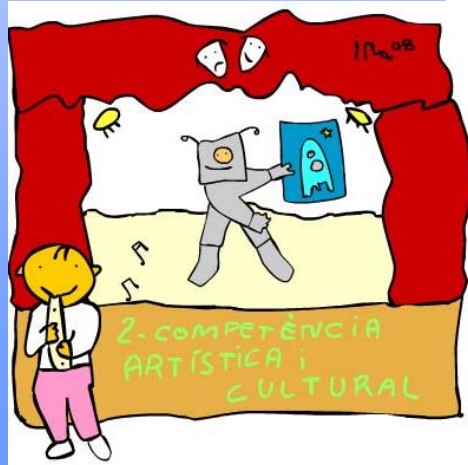

La programació i les competències

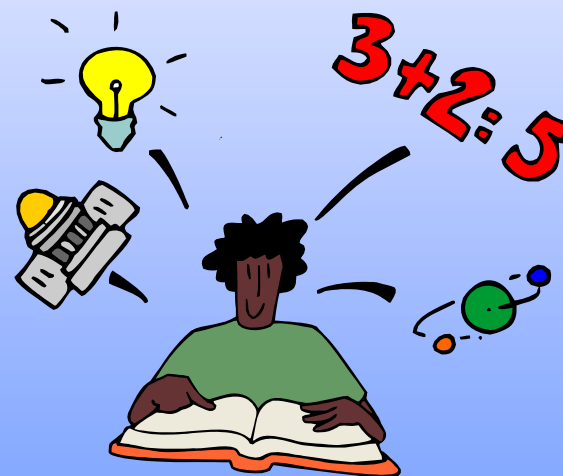
Com és l'aprenentatge dels nostres alumnes?

- Coneixement fràgil
 - Coneixement inert
 - Coneixement ingenu
 - Coneixement ritual
- Pensament pobre
 - Els alumnes no saben pensar valent-se d'allò que han après
 - Els alumnes no saben relacionar, inferir, argumentar

Què necessiten aprendre els nostres alumnes?

- La comissió internacional de la UNESCO assenyala que els pilars de l'aprenentatge del futur són:
 - Aprendre a conèixer
 - Aprendre a fer
 - Aprendre a viure
 - Aprendre a ser

I això és el fonament de les competències

Competència

Competència és la capacitat d'**utilitzar** els **coneixements i habilitats**, de manera **transversal i interactiva**, en **contextos i situacions** que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, cosa que implica la **comprensió**, la **reflexió** i el **discerniment** tenint en compte la **dimensió social de cada situació**.

Definició de competència

S'entén per competència la capacitat de posar en pràctica de forma integrada, en contextos i situacions diferents, els coneixements, les habilitats i les actituds personals adquirides.

El concepte de competència inclou;

- els sabers (coneixements teòrics)
- les habilitats (coneixements pràctics)
- les actituds (compromisos personals)

Competència és saber + saber fer o aplicar + saber ser o estar + context.

La programació i les competències

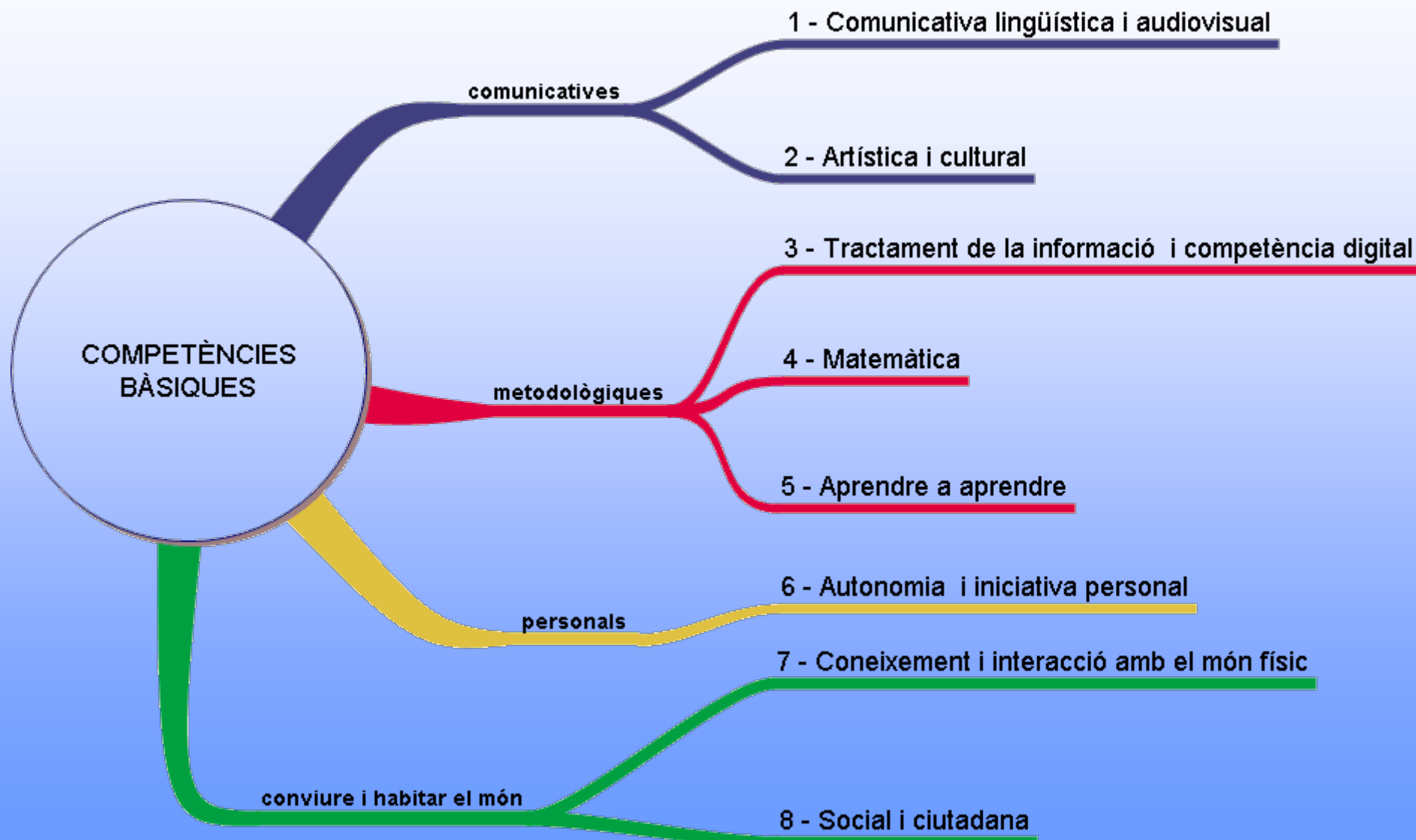
Tipus de Competències

ESO

- Competències pròpies de la matèria.
- Competències bàsiques.

BAT /UNIVERSITAT

- Competències específiques
- Competències generals

Estructura programacions

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

**PROGRAMACIONS ANUALS DE
MATÈRIES O CURSOS**

UNITATS DIDÀCTIQUES

Programació de les unitats didàctiques

1. Títol i justificació de la unitat o projecte.
2. Durada i distribució temporal.
3. Objectius d'aprenentatge.
4. Competències i altres àrees o matèries relacionades.
5. Continguts.
6. Criteris d'avaluació.
7. Desenvolupament de les activitats d'aprenentatge i d'avaluació:
 - metodologia
 - recursos i materials didàctics
 - organització d'aula o de grup
8. Altres (reflexió sobre la pràctica).

Exemple de continguts més competencials

ELS NOMBRES DECIMALS 1r ESO

CONTINGUTS

CONVENCIONALS

- Significat de les xifres decimals
- Els decimals en la recta numèrica.
- Tipus de nombres decimals
- Operacions amb nombres decimals
- Les arrels quadrades

CONTINGUTS COMPETENCIALS

- Reconeixement del significat dels nombres decimals en contextos diversos
- Utilització dels decimals per a resoldre problemes en diferents contextos
- Comparació i ordenació de decimals
- Significat i efecte produït per les operacions amb nombres decimals
- Expressió dels decimals: llenguatge verbal, representació gràfica i notació numèrica.
- Ús d'algoritmes per a calcular amb decimals
- Anàlisi i interpretació de patrons a partir de taules

Les graelles per programar les unitats

Proposta curricular competencial

- Que integri els coneixements
- Que doni funcionalitat als aprenentatges
- Que potenciï l'autonomia personal

Professorat

èmfasi en ...

Metodologia

Disseny d'activitats

Selecció de recursos

Gestió d'aula

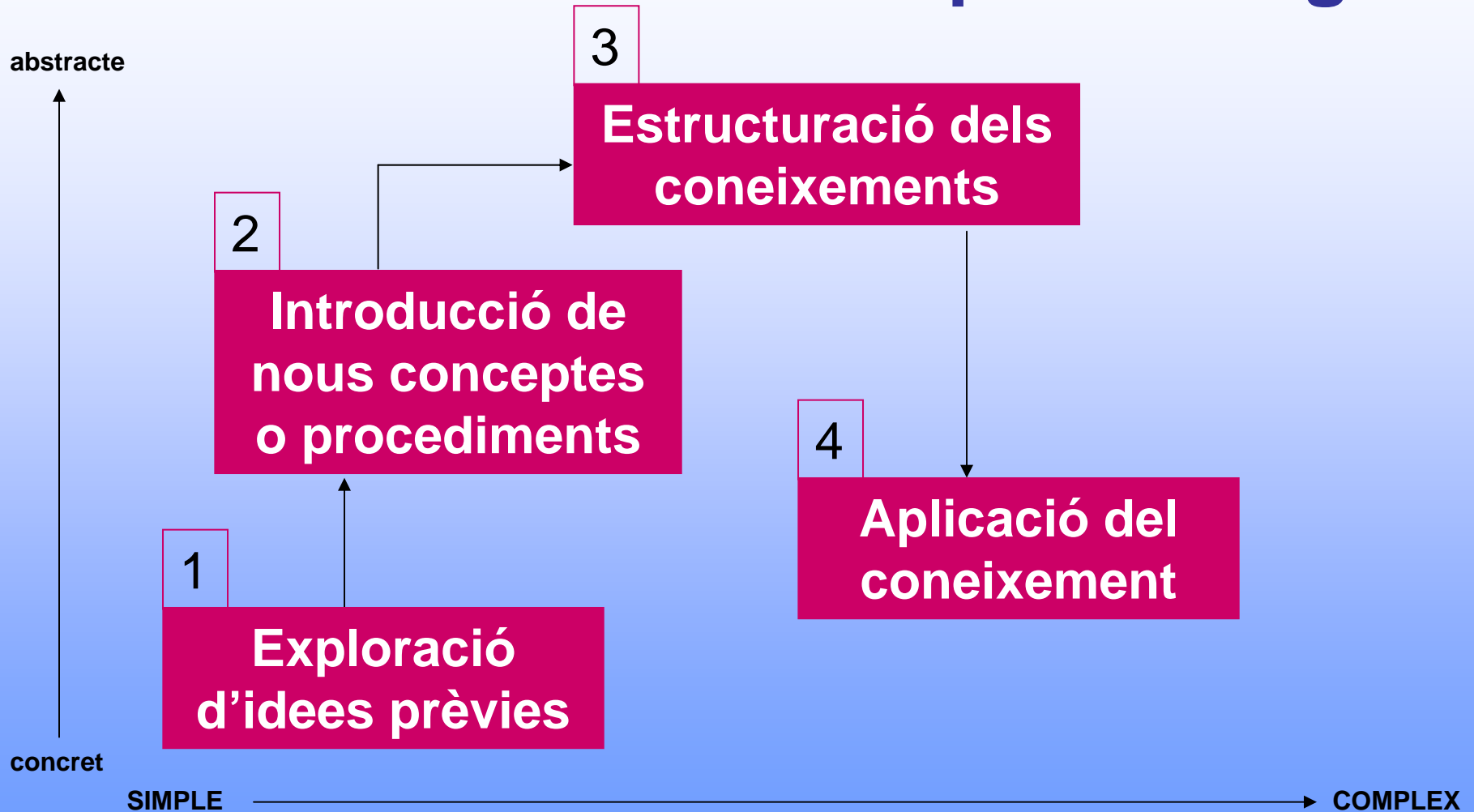
Avaluació,

etc.

Les funcions i els tipus d'activitats

Fases de la unitat	Funcions de l'activitat	Exemples de tipus d'activitats
INICIAL	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Centrar la temàtica i aproximar-se a l' objectiu.</i> • <i>Generar curiositat i ampliar el camp de la motivació.</i> • <i>Activar les idees prèvies de l'alumnat i qüestionar-les.</i> • <i>Posar en comú las idees i debatre-les.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Llegir i comentar una lectura d'aproximació al tema.</i> - <i>Provocar polèmiques.</i> - <i>Presentar situacions enigmàtiques.</i> - <i>Plantejar un problema.</i> - <i>Realitzar una visita/Itinerari</i> - <i>Visionar un vídeo.</i> - <i>Recollir una pluja d'idees de l'alumnat.</i>
DESENVOLUPAMENT	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Consolidar coneixements anteriors de l'alumnat.</i> • <i>Construir nous coneixements.</i> • <i>Facilitar noves informacions.</i> • <i>Adquirir habilitats i competències.</i> • <i>Treballar actituds.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Explicació del professor/a.</i> - <i>Elaborar murals, informes...</i> - <i>Realitzar exercicis.</i> - <i>Analitzar documentació escrita, gràfica, mapes, plànols, etc.</i> - <i>Realitzar recerques.</i>
SÍNTESI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Elaborar conclusions.</i> • <i>Estructurar aprenentatges.</i> • <i>Ajudar a recordar i comprendre els aspectes tractats en la unitat.</i> • <i>Sintetitzar i fixar els aspectes més importants del tema tractat.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Fer informes personals o en grup.</i> - <i>Realitzar esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.</i> - <i>Plantejar un joc de simulació.</i> - <i>Proposar proves objectives.</i>

Les activitats: el cicle d'aprenentatge

Activitats competencials

- Són les que col·loquen l'alumnat en situacions on pugui aplicar allò que aprèn, en contextos diferents i en relació a qüestions diverses preferentment significatives i funcionals.
- Però demanant-li alhora reflexions sobre el que fa, i discerniment a l'hora de triar els recursos més adients al cas, tenint en compte a més la dimensió social i moral de les accions.

Com dissenyar activitats més competencials?

Sobre el plantejament

Respon a una pregunta?

Els continguts treballats es relacionen amb fets reals o problemes quotidians?

Aplica coneixements adquirits i fa nous aprenentatges?

Relaciona coneixements de l'àrea o de diferents àrees?

Estimula la curiositat i la creativitat?

Implica l'ús d'instruments diversos?

Sobre la gestió

Es fomenta l'autonomia de l'alumnat?

S'intervé amb preguntes adequades més que amb explicacions?

Es complementa el treball individual i el cooperatiu?

Implica raonar sobre el què s'ha fet?

Es preveu el temps necessari?

Vull que llegiu aquest text i que penseu en els arguments dels ecologistes sobre el procés tradicional d'elaboració del paper i en els arguments dels empresaris del sector paperer

La professora sempre diu que llegim una vegada i després tornem a llegir subratllant les idees importants
El text és curt....¡ serà fàcil !

Quin pal, ara he de llegir tot això...
Per què no l'explica ella?
Seria més fàcil!
A més, a mi la veritat no m'interessa massa el tema.

Arguments...ecologistes?
No entenc aquestes paraules.
Llegiré una mica a veure si
aconsegueixo entendre-les.

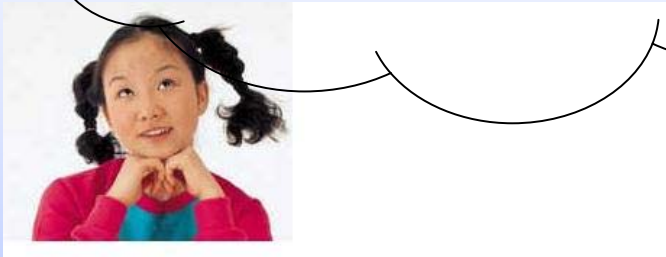

Hem de buscar arguments favorables i contraris al reciclatge del paper. El millor serà que llegeixi cada paràgraf i tracti d'identificar els arguments de cada part. Els escriuré en dues columnes: ecologistes i empresaris.

"...els xinesos van inventar la fabricació de paper.
Empraven l'escorça dels arbres i cànem."

Després posaré les paraules subratllades en un esquema d'aquells que tant li agraden a la professora. Què significa cànem?. Ho buscaré al diccionari...

L'he llegit d'una tirada. Hi ha una paraula estranya "cànem".

La veritat és que podria haver posat un text més senzill! M'aprendré la paraula per si la pregunta: cànem, cànem, cànem....
Ja me la sé!

M'estic embolicant. He buscat ecologista i la veritat, no és que té a veure amb els xinesos, el paper i els argument.
Si pogués li preguntaria a la setciències de la Míriam....

"...els xinesos van inventar la fabricació de paper.
Empraven l'escorça dels arbres i cànem."

Eren increïbles, també van inventar la pólvora... No sé què és això del cànem però no sembla que sigui un argument...
Després, si tinc temps, ho buscaré....

Ja està acabat, espero que em preguntin a mi i així podré ensenyar-li l'esquema que he fet.

Què havíem de fer?
Ara sí !.... Joestic d'acord amb els ecologistes.
Ho escriuré per si de cas em pregunta..

Gairebé he acabat de llegir i no trobo els arguments. Hauria d'haver preguntat però sempre quedo com la despistada de la classe.

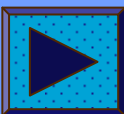
Ecologistes

- Contaminació
- Extinció dels boscos

Empresaris

- Cost matèria primera
- Paper reciclat = baixa qualitat

Sembla clar: els empresaris només empen arguments econòmics, sense pensar en el futur del planeta.

EXEMPLE

ACTIVITAT 1:

L'aspirina és el medicament més usat al món. S'estima que cada dia es consumeixen més de 216 milions de pastilles. Un dels seus usos és actuar com a analgèsic.

a) En quins casos seria correcte prendre una aspirina?

- a) Si tens un mal de cap lleuger.
- b) Si tens mal d'estómac.
- c) Si tens una mica de febre.
- d) Si tens mal d'orella.
- e) Si tens vòmits.

b) Observa l'esquema i escriu en ordre correcte els noms dels òrgans i dels vasos sanguinis per on passarà.

Petites transformacions a les activitats habituals

Insereix un context

Utilitza dades o situacions reals i properes als alumnes

Incorpora preguntes a partir de textos

Incorpora imatges, gràfics, esquemes, mapes ...

Incorpora continguts d'altres àrees

Inclou preguntes de ser/estar

ACTIVITAT

Transforma les següents activitats tradicionals per tal que siguin més competencial:

Situa en la recta numèrica els següents nombres decimals: 3,2 - 3,4- 3,9 i 4

Defineix espècie

Escriu el plural de les paraules següents: dosis, dimarts, text, cançó.

Objectius de l'avaluació a l'ESO

- Proporcionar informació a l'alumnat del seu procés d'aprenentatge.
- Proporcionar informació al professorat per revisar les programacions, les actuacions docents i el PCC.
- Proporcionar informació als pares o tutors legals dels alumnes informació del procés d'aprenentatge dels seus fills/es.

Activitats d'avaluació

- No s'ha de confondre activitats d'avaluació amb exàmens.
- Les notes no haurien de ser únicament les notes dels exàmens.
- Hem de posar la nota en funció de les diferents activitats que l'alumne/a ha realitzat individualment o en grup.

Un exemple, la nota s'obté ...

<ul style="list-style-type: none">• Prova de gramàtica i vocabulari 8%• Prova de reading (comprensió escrita) 13%• Prova de listening (comprensió oral) 13%• Prova de speaking (expressió oral) 13%• Prova de writing (expressió escrita) 13%	60% de la qualificació final
<ul style="list-style-type: none">• Ús de les noves tecnologies en les presentacions orals, treballs escrits.. 10%• Activitats i participació a classe 10%Treball cooperatiu 10%• Autonomia i autovaluació 10%	40% de la qualificació final

Els exàmens i proves

Model A

Model A	
Fortaleses	Febleses

Els exàmens i proves

Model B

Model B	
Fortaleses	Febleses

Els exàmens i proves

Model Competència	
Fortaleses	Febleses

Els exàmens i proves

- Has pensat alguna vegada que el disseny dels teus propis PROCEDIMENTS I INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ poden tenir alguna responsabilitat en el fracàs d'alguns alumnes?
- Petits canvis poden conduir a resultats molt diferents.

Es poden introduir canvis en una activitat habitual, amb la finalitat de convertir-la en més autèntica i competencial

CANVIS EN LA SITUACIÓ - PROBLEMA

CANVIS EN EL TIPUS I COMPLEXITAT DE LES PREGUNTES

CANVIS EN EL TIPUS D'AJUDES I INFORMACIÓ ADDICIONAL

CANVIS EN LA VALORACIÓ DE LES PROVES

Canvis en la situació-problema

- Es parteix d'una situació propera a l'alumne (cas, experiència, notícia, etc.)**
- La resposta de la pregunta o la resolució del problema es basa en les estratègies habituals que s'han fet a classe en aquest tipus de preguntes/problemes.**
- Aquesta situació es relaciona amb problemes que el alumne es podria trobar a la seva vida quotidiana?**

Canvis en les preguntes

- Hi ha varietat en el tipus de preguntes i en la forma de presentar la informació?**

- El conjunt de les preguntes de la prova, hi ha una àmplia varietat de modalitats de resposta?**

- Aquestes preguntes suposen diferents nivells de complexitat cognitiva?**

Canvis en les ajudes

- Es preveu la possibilitat de que l'alumne rebi algun tipus d'ajut?**

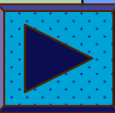
- S'admet la possibilitat de realitzar la prova sense limitacions de temps, espais o recursos? o oral?**

- Es contempla la possibilitat de que l'alumne s'enfronti a esdeveniments inesperats ?**

- Es fan públics, des d'un inici, els criteris de correcció relatius a cada ítem?**
- S'avalua també el procés de resolució, i els procediments i estratègies emprats, de forma explícita?**
- S'avalua la consciència sobre els propis encerts i errors, i respecte a l'adopció de futurs canvis?**
- Es contempla la inclusió, en la puntuació global, d'autoavaluacions i coavaluacions?**
- S'avaluen també resolucions realitzades en agrupaments diversos?**
- Es planteja la devolució dels resultats com una activitat més d'ensenyament-aprenentatge**

Alguns resultats

- **La distinció entre activitats d'aprenentatge i d'avaluació es difumina.**
- **Promou la interdisciplinarietat i la coordinació entre docents.**
- **Orienta cap a una avaluació més formativa i formadora**
- **Augmenta la motivació i implicació dels estudiants (i professors).**

Enllaços

- <http://www.juntadeandalucia.es/averroes/cepdeelejido/moodle/course/view.php?id=102>
- <http://ccbb-equipo2.blogspot.com/>
- <http://competentes.wordpress.com/2008/11/04/les-competencies-basiques-en-imatges/>
- <http://lascompetenciasbasicas.wordpress.com/>
- <http://cancantocompetencies.blogspot.com/>
- <http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/>